

Förslag till permanent inrättande av restriktionsområden kring slotten Drottningholm, Haga och Solliden

Transportstyrelsen avser att lämna en begäran till regeringen, näringsdepartementet, om permanent inrättande av områden med restriktioner för luftfart vid slotten Drottningholm, Haga och Solliden. Som underlag för detaljutformning av förslaget behöver Transportstyrelsen få in synpunkter från de parter som kan komma att beröras av ett beslut om permanenta restriktionsområden. För Drottningholm och Solliden finns redan publicerade restriktionsområden men det finns anledning att se över utformningen av dessa. För Haga finns ett tillfälligt upprättat restriktionsområde.

Bakgrund

Enligt 1 kap. 8 § luftfartslagen (2010:500) och 1 kap. 4 § luftfartsförordningen får Transportstyrelsen föreskriva att ett område ska vara restriktionsområde om allmän ordning och säkerhet kräver det. Av 1 kap. 8 § luftfartslagen framgår dock att ett beslut som fattas av Transportstyrelsen om förbud mot all luftfart inte får omfatta längre tid än två veckor. Ett permanent inrättande av förbud kräver beslut av regeringen.

Under 2012 har Rikskriminalpolisen hemställt till Transportstyrelsen om att ett restriktionsområde upprättas över Haga Slott i Stockholm med hänvisning till att kronprinsessan med familj har sin bostad på slottet. Detta krav har omhändertagits genom beslut om kortvariga tillfälliga restriktioner i avvaktan på ett beslut om permanent inrättande av restriktionsområdet.

I samband med behandlingen av detta ärende har det visat sig finnas formella oklarheter kring upprättandet av de redan publicerade restriktionsområdena kring slotten Drottningholm och Solliden. Det har inte gått att spåra hur besluten om publicering av dessa områden har gått till och den juridiska statusen för dessa områden är därför osäker.

Det har därför bedömts lämpligt att göra en översyn av samtliga dessa tre områden och att lämna förslag till regeringen om att dessa områden förs in i förordning (2005:801) om restriktioner för luftfart inom vissa områden.

Vid översynen av områdena bör det göras en förnyad bedömning av behovet av restriktionernas omfattning och geografiska utsträckning och även av hur områdena bäst beskrivs för att säkerställa att restriktionerna respekteras. I följande förslag finns därför alternativa beskrivningar dels baserade på definition av punkter i en månghörning genom ett antal koordinater, dels baserat på en cirkel med centrum och radie.

Hotbildsbeskrivning

Kungafamiljen har bostäder på Drottningholm slott, Haga slott och sommartid även på Solliden slott. Vid ansökan om flygrestriktioner över Haga slott har Rikskriminalpolisen hänvisat till en hemställan från Ståthållarämbetet. Utifrån den generella hotbilden gällande ordning och säkerhet mot den svenska kungafamiljen bevakas skyddsobjektet Haga slott dygnet runt av slottsvakter samt genom en situationsanpassad bevakning av såväl polisen som bevakningsbolag. Motsvarande antas gälla vid Drottningholm slott respektive Solliden slott men hotbilden för dessa båda platser behöver bekräftas som underlag för ett beslut enligt förslaget.

Förslag

Mot bakgrund av ovanstående skäl avser Transportstyrelsen att föreslå ändringar i förordning om restriktioner för luftfart inom vissa områden. Ett alternativ är att områdena definieras av punkter i en månghörning, där utsträckningen av Drottningholm och Solliden är de som redan publicerats i AIP medan utsträckningen av Haga är något mindre än nuvarande tillfälliga område för att minska intressekonflikter med ballongflyg. Ett annat alternativ är att områdena definieras av en cirkel kring respektive slott. Bakgrunden till det senare alternativet är att vara konsekvent med utformningen av exempelvis de restriktionsområden som finns kring vissa fångelser och att det med allmän tillgång till satellitnavigator kan vara enklare för allmänflyget att under flygning referera till ett avstånd (radie) i förhållande till en punkt.

Förordningen föreslås ändras i nedanstående paragrafer (ändring markerad med fet kursiverad stil). För varje plats anges definitionen av området enligt två alternativ och Transportstyrelsen önskar uppgift om vilket av de båda alternativen som är att föredra och om båda eller endast det ena av alternativen kan accepteras.

Förslag till ändrad text i förordningen, 4 § (ändring i fet stil):

4 § Luftfart på en höjd av högst 600 meter (2 000 fot) är av hänsyn till allmän ordning och säkerhet förbjuden i de restriktionsområden som anges i bilaga 2 **och bilaga 3** till denna förordning.

Förslag till ändrad text i förordningen, 5 § (ändring i fet stil):

5 § Trots bestämmelsen i 4 § får luftfart i restriktionsområdena äga rum med svenska militära luftfartyg och med svenska luftfartyg som används av Försvarmakten, Rikspolisstyrelsen, polismyndigheterna, Kustbevakningen, Sjöfartsverket, Luftfartsverket, Transportstyrelsen, Tullverket, Lantmäteriverket, Sveriges geologiska undersökning, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut eller Affärsverket svenska kraftnät, eller med luftfartyg när de används i räddningsinsatser enligt bestämmelserna i lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. **I området R102 Haga får flygtrafikledningen även ge klarering för flygning enligt visuelflygregler genom området i samband med start och landning på Bromma flygplats eller för passage med luftballong på lägst 300 meter över havsnivå.**

Tillstånd till luftfart i restriktionsområdena i andra fall får ges bara om det finns särskilda skäl. Frågor om tillstånd prövas av Transportstyrelsen. Innan beslut fattas skall Transportstyrelsen ha samrått med Rikspolisstyrelsen och, **för områden enligt bilaga 2, med Kriminalvården.**

Förslag till text i ny bilaga 3 till förordningen:

Restriktionsområden för luftfart av hänsyn till allmän ordning och säkerhet
Positionerna anges enligt referenssystemet SWEREF 99

Förslag till beskrivning av området Drottningholm, alternativ A:

1. Ett område kring Drottningholm (ES R24), begränsat av räta linjer som binder samman följande punkter.

592027N 0175311E – 591937N 0175520E – 591820N 0175458E –
591810N 0175229E – 591916N 0175033E – 592008N 0175108E –
592027N 0175311E

Förslag till beskrivning, alternativ B:

1. Ett cirkelformat område kring Drottningholm (ES R24) med centrum i 591920N 0175310E och radien 1,8 km.

Förslag till beskrivning av området Solliden, alternativ A:

2. Ett område kring Solliden (ES R52) under perioden 1 juni – 20 augusti, begränsat av räta linjer som binder samman följande punkter.

565259N 0163713E – 565153N 0163915E – 565124N 0163858E –
565049N 0163738E – 565129N 0163548E – 565234N 0163548E –
565259N 0163713E

Förslag till beskrivning av området Solliden, alternativ B:

2. Ett cirkelformat område kring Solliden (ES R52) under perioden 1 juni – 20 augusti, med centrum i 565155N 0163805E och radien 1,5 km.

Förslag till beskrivning av området Haga, alternativ A:

3. Ett område kring Haga (ES R102), begränsat av räta linjer som binder samman följande punkter.

592217N 0180118E – 592222N 0180257E – 592129N 0180322E –
592122N 0180207E – 592150N 0180122E - 592217N 0180118E

Förslag till beskrivning av området Haga, alternativ B:

3. Ett cirkelformat område kring Haga (ES R102) med centrum i 592150N 0180220E och radien 1 km.

Konsekvensbeskrivning

Drottningholm

I AIP Sverige (Aeronautical Information Publication) finns sedan lång tid tillbaka ett restriktionsområde (ES R24) Drottningholm publicerat. Enligt de publicerade förutsättningarna finns möjlighet att få tillstånd till flygning i området genom ansökan till Rikspolisstyrelsen minst 14 dagar innan flygning. I förslaget till ändring av förordningen innebär alternativet med definition av området med en månghörning ingen skillnad och påverkar därför inte andra användare av luftrummet i förhållande till nuläget. Anledningen till förslaget är att det finns oklarheter kring formaliteterna för

den nuvarande publiceringen av detta område och för att följa luftfartsförordningens krav bör därför ett beslut tas av regeringen om att inkludera detta område i förordning om restriktioner för luftfart i vissa områden. Förutsättningen för att få tillstånd att flyga i området föreslås ändras så att ansökan görs hos Transportstyrelsen som i sin tur inhämtar synpunkter från Rikspolisstyrelsen. Det blir därmed en likartad hantering av tillstånd för de områden, inklusive de kring fångelserna, som är inrättade baserat på krav på ordning och säkerhet.

Alternativet med en cirkulär utsträckning innebär en viss minskning av området vilket skulle kunna underlätta för allmänflyget, speciellt ballongflyget, att planera flygningar över centrala Stockholm. Den föreslagna alternativa definitionen är ett område som är något mindre än nuvarande område och beskrivs som en cirkel med centrum i en punkt vid om slottet och radien 1,8 km (se kartbilaga).

Solliden

Även Solliden omges sedan lång tid tillbaka av ett restriktionsområde (ES R52). Enligt de publicerade förutsättningarna finns möjlighet att få tillstånd till flygning i området genom ansökan till Rikspolisstyrelsen eller länsstyrelsen i Kalmar minst 14 dagar innan flygning. Av okänd anledning är översidan på detta område 2500 fot (760 m) vilket innebär att det skiljer sig marginellt från områdena i Stockholm som är anpassade till översidan på kontrollzonen för Bromma flygplats. I förslaget till ändring av förordningen innebär alternativet med definition av området genom en månghörning ingen skillnad av utsträckningen i sida och påverkar därför inte andra användare av luftrummet i förhållande till nuläget. Däremot föreslås en harmonisering av områdets översida till 600 m (2000 fot). Anledningen till förslaget om permanent inrättande är att det finns oklarheter kring formaliteterna för den nuvarande publiceringen av detta område och för att följa luftfartsförordningens krav bör därför ett beslut tas av regeringen om att inkludera detta område i förordning om restriktioner för luftfart inom vissa områden. Förutsättningen för att få tillstånd att flyga i området föreslås ändras så att ansökan görs hos Transportstyrelsen som i sin tur inhämtar synpunkter från Rikspolisstyrelsen och länsstyrelsen i Kalmar. Det blir därmed en likartad hantering av tillstånd för de områden, inklusive de kring fångelserna, som är inrättade med hänsyn till krav på ordning och säkerhet.

Den alternativa, cirkulära, utsträckning som föreslås innebär en minskning av området västerut.

Haga

Det tillfälliga restriktionsområdet kring Haga slott har funnits sedan mitten av mars 2012. Den ursprungliga restriktionen har i ett senare beslut mildrats

genom att tillåta luftballonger att passera på lägst 300 meters höjd. Enligt de publicerade förutsättningarna finns möjlighet att få tillstånd till flygning i området genom ansökan till Rikspolisstyrelsen. I förslaget till ändring av förordningen innebär alternativet med en definition av området genom en månghörning en minskning i syfte att få ett mer symmetriskt område som tar större hänsyn till speciellt ballongflygets behov i närheten av detta område. Även närheten till Karolinska sjukhuset och dess helikopterplatta för ambulanshelikopter har påverkat förslaget. Detta innebär en viss förbättring för användare av luftrummet i förhållande till nuläget. Anledningen till förslaget är det krav på permanent inrättande som Rikskriminalpolisen begärt men som av formella skäl hittills endast har kunnat hanteras genom kortvariga beslut om tillfälligt inrättande. För ett permanent inrättande krävs ett beslut av regeringen om att inkludera detta område i förordning om restriktioner för luftfart inom vissa områden. Förutsättningen för att få tillstånd att flyga i området föreslås ändras så att ansökan görs hos Transportstyrelsen som i sin tur inhämtar synpunkter från Rikspolisstyrelsen. Det blir därmed en likartad hantering av tillstånd för de områden som är inrättade baserat på krav på ordning och säkerhet.

Den alternativa cirkulära utsträckning som föreslås innebär en marginell ändring i förhållande till alternativet med angivande av ett antal punkter.

Principerna för vilka flygningar som generellt är undantagna från restriktioner i dessa områden föreslås ensas med principerna för andra områden genom att utnyttja den uppräknade av verksamheter som finns i 5 § förordning om restriktioner för luftfart inom vissa områden. Detta bör underlätta för luftrumsanvändare genom att man inte behöver känna till alternativa grupper som är undantagna utan har gemensamma regler för de områden som inrättats till följd av krav på ordning och säkerhet.

Bilaga till TSL 2012-1175, remiss med förslag till inrättande av restriktionsområden kring Drottningholm, Haga och Solliden

